

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

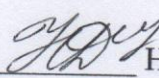
«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету

Роман ПАВЛЕНКО
«04» березня 2024 р.

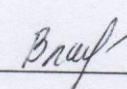

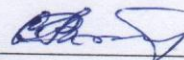
**ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 026 СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі ПЗСО, НРК5**

Схвалено вченою радою художньо-педагогічного факультету
Протокол № 3 від «28» березня 2024 р.

Голова вченої ради
художньо-педагогічного факультету Наталія ДЗЮБИШИНА

Схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету
Протокол № 3 від «25» березня 2024 р.

Голова навчально-методичної комісії
художньо-педагогічного факультету Олена ВЛАСЮК

Голова комісії з прийому творчих конкурсів Галина БОРЕЙКО

Розробники: Володимир БОГАТИРЬОВ
Галина БОРЕЙКО

Рівне – 2024

Програма творчого конкурсу зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО, НРК5 / В.О.Богатирьов, Г.Д.Борейко. Рівне : РДГУ, 2024. 11 с.

Розробники:

Богатирьов В.О. кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри театральної режисури РДГУ

Борейко Г.Д. кандидат історичних наук, доцент кафедри театральної режисури РДГУ.

Рецензент:

Мельничук Л.Т. провідний майстер сцени Рівненського академічного українсько-музично – драматичного театру, народна артистка України.

Програма творчого конкурсу зі спеціальності «Сценічне мистецтво» для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах підготовки в загальноосвітньому навчальному закладі, зміст основних освітніх компетенцій, критерії оцінки відповідей вступників, рекомендовані літературні джерела.

Розглянуто на засіданні кафедри театральної режисури (протокол № 3 від 20 березня 2024р.)

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПІСКА.....	4
ЗМІСТ ПРОГРАМИ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ -----	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРС -----	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ -----	10
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС.....	10
П Е Р Е Л І К РЕКОМЕНДОВАНИХ П'ЄС ДЛЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З РЕЖИСУРИ ТА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА-----	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в РДГУ досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання та уміння для подальшої творчої діяльності в галузі театрального мистецтва.

Вступники, які планують здобувати вищу освіту за освітньою програмою «**Сценічне мистецтво, актор**», повинні мати творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність.

Під час творчого конкурсу вступник повинен виявити:

Уміння:

- виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою літературні твори;
- виявляти специфічні особливості літературної форми виконуваних вступником під час випробування творів (уривок з прози, вірш, байка, монолог з п'єси);
- визначати жанрові особливості при їх втіленні за допомогою відповідних виразних засобів;
- співати, рухатися та танцювати під музику під час фахового випробування.

Навички:

- акторського перевтілення,
- темпо-метро-ритмічного володіння мовною технікою при виконанні літературних творів;
- органічної сценічної дії;
- м'язового звільнення;
- слухового, зорового та емоційного сприйняття;
- володіння певними навиками засобів виразності звуку, тембру, голосу, пластичної виразності тіла;
- вміння органічно виконувати будь-які імпровізовані етюди на запропоновані різноманітні теми сюжетів життя людей, тварин тощо.

Вступники, які планують здобувати вищу освіту за освітньою програмою «**Сценічне мистецтво, режисер**», повинні мати творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність.

Під час творчого конкурсу вступник повинен виявити:

Уміння:

- виконувати різні за жанром, характером, стилем та формою літературні твори (байка, монолог, вірш, проза),
- співати, рухатися та танцювати під музику під час вступного випробування,
- зробити режисерський розбір п'єси або твору образотворчого мистецтва,
- дієво сприймати життя і драматургію;
- оперувати дієвими і видовищними поняттями у визначенні суті події;

Навички:

- акторського перевтілення,
- темпо-метро-ритмічного володіння мовною технікою при виконанні літературних творів,
- м'язового звільнення;
- слухового, зорового та емоційного сприйняття;
- володіння елементами хореографії та вокалу,
- володіння засобами виразності звуку, тембру, голосу, пластичною виразністю тіла;
- вміння органічно імпровізувати на різноманітні запропоновані теми.

Перед творчим конкурсом вступники повинні пройти попередні консультації, на яких узгоджується обраний для виконання репертуар, питання технічного забезпечення музичного супроводу виконання вокальних та хореографічних творів, обрана для режисерського аналізу драматургія.

Згідно наказу про норми часу, відведені на проведення вступних випробувань (відповідно до наказу МОН України) від 27 серпня 2002 року № 450): на проведення творчого конкурсу при вступі на навчання за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» виділяється 0,5 години на кожного вступника на кожну сесію творчого конкурсу.

Правила проведення творчого конкурсу

Творчий конкурс складається з двох етапів:

1.«Перевірка акторських даних»

2. Виконання пісні, танцю, етюду (для вступників, які планують здобувати вищу освіту за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, актор»; **«Режисерський аналіз»** для вступників, які планують здобувати вищу освіту за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, режисер»

- допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умови наявності екзаменаційного листа та документа, який засвідчує особу (паспорта, свідоцтва про народження тощо);
- вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- вступникам дозволяється брати з собою необхідні для творчих конкурсів предмети (спортивну форму, костюми тощо), перелік яких рекомендований предметною екзаменаційною комісією, що проводить творчий конкурс;
- вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеного творчого конкурсу з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;
- перескладання вступних випробувань не дозволяється.

ЗМІСТ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Творчий конкурс

складається з двох етапів

I. Перевірка акторських даних

Вступник повинен виконати чотири твори: уривок з художньої прози, вірш, байку, виконати монолог з п'єси. В ході випробування (творчого конкурсу) перевіряються спостережливість вступника, його внутрішнє бачення, творча увага та уява, емоційна пам'ять, почуття правди, слух і ритміка, пластичні та вокальні дані, голос, здатність до органічної дії в запропонованих обставинах.

Для сценічного виконання вступнику рекомендується:

- **уривок з прози** (до 2 хв.)- опис явища, події, проблеми, портрета тощо; (рекомендовані автори: В. Винниченко, С. Васильченко, О. Кобилянська, І. Багряний, М. Хвильовий, М. Коцюбинський, Ю. Шевчук);

- **вірш** (до 3 хв.) - громадянська, інтимна чи пейзажна лірика; (рекомендовані автори: Т. Шевченко, Леся Українка, І. Франко, О. Олесь, Л. Костенко, В. Стус, В. Симоненко);

- **байка** (до 3 хв.) з яскраво вираженим конфліктом, авторською та прямою мовою, алегоричними образами, мораллю; (рекомендовані автори: Є. Гребінка, Ю. Федькович, Л. Глібов, С. Руданський, П. Глазовий, П. Гулак-Артемівський, І. Франко);

- **монолог з п'єси** (до 4 хв.) з зарубіжної чи української драматургії. (рекомендовані автори: В. Винниченко, С. Васильченко, О. Кобилянська, І. Багряний, М. Хвильовий, М. Коцюбинський, Ю. Шевчук).

Репертуар для творчого конкурсу вступник вибирає самостійно і **готує для показу заздалегідь**.

Бажано, щоб програму виступу склали зразки класичної та сучасної української, російської, зарубіжної літератури. Виконувані на пам'ять твори повинні різнитися між собою змістом та жанром, що надає можливість об'єктивно виявити здібності вступника, широту творчого діапазону. Загальна тривалість декламації не повинна перевищувати 10 хв.

II. Виконання пісні, танцю, етюду для вступників, які планують здобувати вищу освіту за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, актор»; , що передбачає:

перевірку вокальних та хореографічних даних, здатності до органічної сценічної дії у запропонованих обставинах.

Для вияву хореографічних (пластичних, ритмічних) та вокальних даних вступник на здобуття кваліфікації “Актор драматичного театру” має виконати фрагмент танцю (народного, естрадного чи спортивного), заспівати пісню за власним вибором.

Вступник повинен виконати акторський етюд (без предметів, речей) на тему, запроповану екзаменаторами, чи підготовлений самостійно. Під час виконання етюду виявляються здібності до образного мислення, багатство уяви, смаку, ступінь емоційної збудливості, особливості темпераменту, почуття гумору чи драматизму.

Приклади пропонованих тем етюдів: «Калюжа», «Зачинені двері», «Пофарбована лавка», «Пляж – спека», «Полюс – мороз» та ін.

З метою повнішого вияву творчих здібностей предметна екзаменаційна комісія має право давати вступникові завдання, які не виходять за межі запропонованої програми. Вступник може включити до програми творчого конкурсу інші творчі роботи, крім вказаних вище у переліку.

II. Режисерський аналіз для вступників, які планують здобувати вищу освіту за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, режисер»

Вступник повинен представити атестаційній комісії **режисерський аналіз** однієї з п'єс української чи зарубіжної драматургії, або твору образотворчого мистецтва (орієнтовний перелік п'єс додається).

Режисерський аналіз п'єси.

В режисерському аналізі п'єси необхідно висвітлити такі питання:

- актуальність вибору даної п'єси;
- коротка характеристика творчості автора;
- ряд подій (сюжет), головні події;
- конфлікт, предмет конфлікту, дію та протидію у п'єсі;
- тему, ідею, жанр п'єси;
- композицію (зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка, фінал);
- характеристики основних дійових осіб;
- надзавдання майбутньої вистави.

На основі розбору п'єси вступник має створити образне бачення одного з епізодів (картини п'єси) за вибором вступника, демонструючи свою здібність до просторового мислення та вміння використати виразні засоби театрального мистецтва (декорацію, музику, світло, шуми, тощо).

Режисерський аналіз твору образотворчого мистецтва.

Вступник повинен зробити аналіз твору образотворчого мистецтва, запропонованого екзаменатором. Необхідно визначити: сюжет, нафантазувати ряд подій (вихідну, початкову, головну), визначити конфлікт, зображений на картині, її жанр, дати характеристику персонажів. Аналізуючи картину, вступник визначає головну подію, яка відбулася, або повинна відбутися, яку участь у ній беруть дійові особи, в яких запропонованих обставинах вони діють, і як вони ставляться до того, що відбувається. Слід знайти висхідну подію, з якої починається конфлікт, дофантазувати наступні або попередні вчинки персонажів та їх розташування у конфлікті. На характер того, що відбувається вказує колорит картини (похмурий, тривожний, радісний, світлий та ін.).

На основі аналізу вступник викладає образне бачення нафантазованих ним на основі подій картини в просторовому вирішенні на сцені.

Можливі різноманітні інтерпретації картини в режисерських етюдах, але вони обов'язково повинні опиратися на подані художником обставини, атмосферу, композицію, мати чітку логіку дій персонажів.

Оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 0 до 200 балів) за кожний етап творчого конкурсу: за перший етап «Перевірка акторських даних» – від 0 до 200 балів; за другий етап «Виконання пісні, танцю, етюд», або «Режисерський аналіз» – від 0 до 200 балів.

Вступники, які отримали під час творчого конкурсу хоча б за один етап менше 100 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

Критерії оцінювання знань вступників

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200-бальною шкалою. Виділені такі рівні компетентності.

I рівень - Вступник бездоганно виконує репертуар, демонструє блискучі творчі дані, в тому числі в інших видах мистецтва. Володіє сценічною імпровізацією.

II рівень Вступник добре підготував репертуар до показу. Має добрі творчі дані і певні недоліки у виконавській майстерності.

III рівень Вступник підготував до показу не всі обов'язкові твори, демонструє слабкий рівень майстерності виконання. Допускає порушення логіки. Має недостатні творчі дані.

За результатами творчого конкурсу здійснюється оцінювання підготовленості умінь та навичок вступника за програмою творчого конкурсу за результатами якого виставляються оцінки за шкалою 100-200 балів або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання під час I етапу творчого конкурсу вступників на навчання за освітніми програмами «Сценічне мистецтво, актор», «Сценічне мистецтво, режисер» (Перевірка акторських даних.)

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий Вступник не підготував до показу репертуар, не впевнений у виконанні тексту. Виявляє лише окремі творчі дані.	0-99	незадовільно
Середній Вступник підготував до показу не всі обов'язкові твори, демонструє слабкий рівень майстерності виконання. Допускає порушення логіки. Має недостатні творчі дані.	100-149	задовільно
Достатній Вступник добре підготував репертуар до показу. Має добрі творчі дані і певні недоліки у виконавський майстерності.	150-179	добре
Високий Вступник бездоганно виконує репертуар, демонструє блискучі творчі дані, в тому числі в інших видах мистецтва. Володіє сценічною імпровізацією.	180-200	відмінно

Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання під час II етапу творчого конкурсу вступників на навчання за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, актор» (Виконання пісні, танцю, етюд)

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий Вступник не підготував до показу репертуар, не впевнений у виконанні тексту. Виявляє лише окремі творчі дані.	0-99	незадовільно
Середній Вступник підготував до показу не всі обов'язкові твори, демонструє слабкий рівень майстерності виконання. Допускає порушення логіки. Має недостатні творчі дані.	100-149	задовільно
Достатній Вступник добре підготував репертуар до показу. Має добрі творчі дані і певні недоліки у виконавський майстерності.	150-179	добре
Високий Вступник бездоганно виконує репертуар, демонструє блискучі творчі дані, в тому числі в інших видах мистецтва. Володіє сценічною імпровізацією.	180-200	відмінно

Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання під час II етапу творчого конкурсу вступників на навчання за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, режисер» (Режисерський аналіз)

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий Вступник не підготував до показу репертуар, не впевнений у виконанні тексту. Виявляє лише окремі творчі дані.	0-99	незадовільно
Середній Вступник підготував до показу не всі обов'язкові твори, демонструє слабкий рівень майстерності виконання. Допускає порушення логіки. Має недостатні творчі дані.	100-149	задовільно
Достатній Вступник добре підготував репертуар до показу. Має добрі творчі дані і певні недоліки у виконавській майстерності.	150-179	добре
Високий Вступник бездоганно виконує репертуар, демонструє блискучі творчі дані, в тому числі в інших видах мистецтва. Володіє сценічною імпровізацією.	180-200	відмінно

За результатами творчого конкурсу здійснюється оцінювання підготовленості умінь та навичок вступника за програмою творчого конкурсу за результатами якого виставляються оцінки за шкалою 100-200 балів або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамович С.Д., Чібарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.
2. Баканурський А.Г. Театрально-драматичний словник ХХ століття А.Г.Баканурський, В.В.Корнієнко. Київ : Знання України, 2009. 319 с.
3. Барнич М.М. Майстерність актора : техніка обману : навч. посіб. Київ : Вид-во Ліра, 2022. 304 с.
4. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ. Київ : Дакор, 2003. 304 с.
5. Овчиннікова А.П. П'ять кроків до гарної мови : Мовна комунікація : техніка мовлення. Київ : Фенікс, 2008. 192 с.
6. Театр у школі : Книга для вчителя / уряд. Н.Є.Миропольська. Київ : Рад. школа, 1990.
7. Цветков В.І. Основи класичної режисури. Конспект лекцій. Харків : БУРУН і К, 2008. 160 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. Античний театр. Режим доступу : <http://anti4teatr.ucoz.ru>.
2. Западноевропейський театр. Режим доступу : <http://svr-lit.niv.ru>.
3. Історія : Кіно. Театр. Режим доступу : <http://kinohistory.com/index.php>.
4. Каталог : Театр і театральне мистецтво. Режим доступу : <http://www.art-world-theatre.ru>.
5. Культура і Освіта. Театр і кіно // Онлайн Енциклопедія «Кругосвіт». Режим доступу : http://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/teatr_i_kino.
6. Сайт: <http://www.rshu.edu.ua>
7. Середньовічний театр Західної Європи. Режим доступу : http://scit.boom.ru/music/teatr/Zarybegnui_teatr3.htm
8. Середньовічний театр. Режим доступу : <http://art.1september.ru/index.php?year=2008&num=06>
9. Театральна бібліотека: п'єси, книги, статті, драматургія. Режим доступу : <http://biblioteka.teatr-obraz.ru>.
10. Театральна бібліотека: п'єси, книги, статті, драматургія. Режим доступу : <http://biblioteka.teatr-obraz.ru>.
11. Театральна Енциклопедія. Режим доступу : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Teatr/_Index.php
12. Театральна енциклопедія. Режим доступу : <http://www.theatre-enc.ru>.
13. Театри світа. Режим доступу : <http://jonder.ru/hrestomat>.
14. Театри народів світа. Режим доступу : <http://teatry-narodov-mira.ru/>
15. Хрестоматія актора. Режим доступу: <http://jonder.ru/hrestomat>.
16. Енциклопедія : Музика. Театр. Кіно. Режим доступу : http://scit.boom.ru/music/teatr/What_takoe_teatr.htm

Додатки

П Е Р Е Л І К

рекомендованих п'єс для творчого конкурсу з режисури та майстерності актора.

1. І.Котляревський “Наталка Полтавка”, “Москаль-чарівник”.
2. Т.Шевченко “Назар Стодоля”.
3. Г.Квітка-Основ'яненка “Шельменко-денщик”, “Сватання на Гончарівці”.
4. І.Карпенко-Карий “Мартин Боруля”, “Сто тисяч”, “Хазяїн”, “Безталанна”.
5. М.Старицький “За двома зайцями”, “Не судилось”.
6. М.Кропивницький “Дай серцю волю”, “Пошились у дурні”, “По ревізії”, “Глитай або Павук”.
7. С.Васильченко “На перші гулі”.
8. Л.Українка “Лісова пісня”, “Камінний господар”, “Одержима”, “Бояриня”.
9. І.Франко “Украдене щастя”.
10. О.Олесь “Ніч на полонині”
11. В.Винниченко “Брехня”, “Закон”, “Чорна пантера і Білий ведмідь”.
12. М.Куліш “97”, “Патетична соната”, “Отак загинув Гуска”, “Мина Мазайло”.
13. О.Коломієць “Голубі олені”, “Фараони”.
14. І.Кочерга “Свічине весілля”, “Ярослав Мудрий”.
15. В.Шекспір “Ромео і Джульєтта”, “Гамлет”, “Король Лір”.
16. Ж.-Б. Мольєр “Тартюф”, “Міщанин -шляхтич”, “Лікар мимоволі”
17. Лопе де Вега “Собака на сні”
18. П. Бомарше “Одруження Фігаро”.

19. Г.Ібсен “Нора”.
20. Б.Шоу “Пігмаліон”.
21. Г.Лорка “Криваве весілля”, “Дім Бернарди Альби”.
22. Б.Брехт “Матінка Кураж та її діти”, “Трьохкопійчана опера”
23. М.Гоголь “Ревізор”, “Одруження”.

Перелік фільмів

1. Феліні Ф. “Солодке життя”.
2. Бергман І. “Сунична поляна”.
3. Куросава А. “Дерсу Узала”.
4. Пазоліні Ф. “Свангеліє від Матвія”.
- 5 Довженко О. “Земля”.
6. Параджанов С. “Тіні забутих предків”
7. Осика Л. “Захар Беркут”
- 8 Ільєнко Ю. «Білий птах з чорною відзнакою»
9. Миколайчук І. «Вавилон ХХ»
10. Биков Л. «В бій ідуть одні старики»